

medicus

ИНФОРМАТИВЕН ГЛАСНИК НА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО - ШТИП, ГОДИНА 9, БРОЈ 21, 2014

**АМЕРИКАНСКИ
ДОКТОРИ
ВО ПОСЕТА
НА ОЧНОТО
ОДДЕЛЕНИЕ ВО
ШТИП**

**ИНТЕРВЕНТНА
КАРДИОЛОГИЈА ВО
ШТИП**

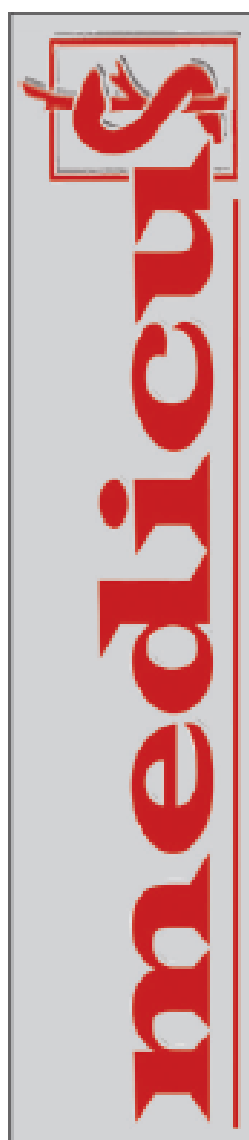
ДОКТОРИ ОД СРБИЈА ВО ЈЗУ
КЛИНИЧКА БОЛНИЦА - ШТИП

Инџереју со
д-р Желимир Анџониќ

**СПЕЦИЈАЛЕН
ПРИЛОГ:**

**ФИЗИКАЛНА
МЕДИЦИНА,
КИНЕЗИТЕРАПИЈА И
РЕХАБИЛИТАЦИЈА**

СОДРЖИНА

ОТВОРАЊЕ НА ЦЕНТРИ ЗА ТРОМБОЛИТИЧНА ТЕРАПИЈА.....	4
НОВИ СПЕЦИЈАЛИСТИ И СУБСПЕЦИЈАЛИСТИ ВО ЈЗУ КЛИНИЧКА БОЛНИЦА - ШТИП.....	4
АМЕРИКАНСКИ ДОКТОРИ ВО ПОСЕТА НА ОЧНОТО ОДДЕЛЕНИЕ ВО ШТИП.....	5
ИНТЕРВЕНТНА КАРДИОЛОГИЈА ВО ШТИП ДОКТОРИ ОД СРБИЈА ВО ЈЗУ КЛИНИЧКА БОЛНИЦА - ШТИП.....	6
ПСИХОЛОШКА ПОДГОТОВКА НА ПАЦИЕНТИТЕ ВО БОЛНИЧКИ УСЛОВИ ...	8
HELLP СИНДРОМ.....	10
ЛОГИСТИЧКАТА ПОДГОТОВНОСТ НА КЛУЧНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ВО ОПШТИНА ШТИП ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КРИЗНИ СОСТОЈБИ.....	12
СПЕЦИЈАЛЕН ПРИЛОГ: ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА,	
КИНЕЗИТЕРАПИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА	
СОВРЕМЕНИ АСПЕКТИ НА НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИЈАТА И КИНЕЗИТЕРАПИЈА ПОСЛЕ МОЗОЧЕН УДАР.....	15
КИНЕЗИТЕРАПИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО НЕВРОЛОШКИ ДЕФИЦИТ ВО ЕДИНИЦА ЗА ИНТЕНЗИВНО ЛЕКУВАЊЕ.....	17
КИНЕЗИТЕРАПИЈА КАЈ ЛУМБАЛЕН БОЛЕН СИНДРОМ.....	18
РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПОСЛЕ ТОТАЛНА ЗАМЕНА НА КОЛЕНСКИ ЗГЛОБ... ..	19
ПЕРЦЕПЦИЈА НА ТЕЛОТО И ФАНТОМСКАТА БОЛКА – ФЕНОМЕН ОД ИНТЕРЕС ЗА ФИЗИКАЛНАТА МЕДИЦИНА.....	20
НЕГА, ТРЕТМАН И РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ЛИЦА СО КРАНИОЦЕРЕБРАЛНИ ПОВРЕДИ.....	23
РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО ТУМОРИ НА ГЛАВА И ВРАТ.....	25
НАРУШУВАЊА НА ТЕМПОРОМАНДИБУЛАРНИОТ ЗГЛОБ.....	27
ЗЛОУПОТРЕБА НА СУПСТАНЦИИ ВО СПОРТОТ.....	29

medicus

Информативен гласник на
ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО - ШТИП ГОДИНА 9 БРОЈ 21, 2014 година

e-mail: marinasuma@yahoo.com

Издавач: ЈЗУ Клиничка болница - Штип

Уредник: м-р Марина Шуманска

Рецензент: проф. д-р мед. сц. Елизабета Зисовска

Редакција: прим. д-р Стојче Василева, прим. д-р Зоран Жликов,
прим. м-р Биљана Лазарова, асс. д-р Гордана Камчева, д-р Марина Тацова,
м-р Наталија Дечовска, д-р пр. правник Мирче Панев,
д-р пр. проф. Марина Шуманска, д-р пр. проф. Лидаја Милевска,
м-р Павлина Николовска, д-р сц. Невенка Величкова

Печати: Европа 92 - Кочани

Тираж: 300 примероци

ЗЛОУПОТРЕБА НА СУПСТАНЦИИ ВО СПОРТОТ

Б. Георѓиевски, Д. Јаниќевиќ Ивановска

*ЈЗУ „Здравствен Дом Скопје“ – Скопје, ЈЗУ УК за Клиничка биохемија- Скопје
Универзитет Гоце Делчев Штип*

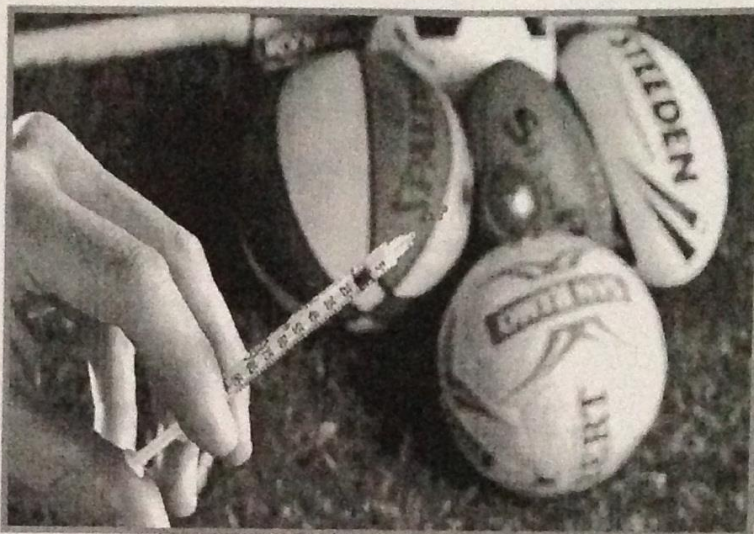
АПСТРАКТ

Кога зборуваме за злоупотреба на супстанции и лекови мислиме на нивно користење за нетерапевтски потреби. А кога зборуваме за злоупотреба на супстанции и лекови во спортот директно мислиме на допинг. Под допинг подразбираме злоупотреба на супстанции, лекови или методи кои се штетни по здравјето на спортистот и кои имаат способност да го подобрат неговата натпреварувачка способност пред или за време на натпревар. Се верува дека допингот е стар колку и човештвото. Во студијата се анализирани 60 спортисти поделени во две групи на возраст од 18 до 39 години сите од машки пол.

Првата група ја сочинуваа 30 спортисти од кои 15 ракометари и 15 пливачи учесници на меѓународни натпреварувања. Ракометарите беа избрани како таргет група за испитување „без предходно известување и надвор од натпревар“ (out of competition), а пливачите по случаен избор и пред натпревар (random selection). Втората група ја сочинуваа 30 спортисти од кои 15 фудбалери и 15 борачи во кикс бокс. Лабораториските параметри извршени при физикалниот преглед на спортистите беа во граница на нормалните вредности.

1. ВОВЕД

Во последниве години злоупотребата на супстанции во спортот зема огромен замав ширум светот и постана еден вид на софистициран проблем. Злоупотребата на супстанции и методи доведуваат до бројни несакани здравствени ефекти. Здравствените несакани ефекти, зависат од типот на супстанцата, количината и временскиот рок на внес како и осетливоста на самиот организам на одредена супстанца.

Спортистите користат три главни категории на медикаменти кои се забранети и тоа;

а) Ергогени супстанции или техники кои се наменети за зголемување на спортските перформанси. Типичните преставници ги вклучуваат тестостеронот, анаболните стероиди, стимуланти како амфетаминот, и пептидните хормони како хормонот за раст (ХГХ) и еритропоетинот (ЕПО), инфузии, трансфузии и слично.

б) Медикаменти за третман на специфични медицински состојби но кој се користат на начин и цел која е во спротивност со конвенционалната медицинска пракса.

в) Неконтролирани супстанции продавани на отворениот пазар за рекреативни цели или задоволста. Оваа категорија ги вклучува нелегалните опојни дроги или дроги кои се земаат во многу поголеми дози во однос на стандардно пропишуваниите.

2. ЦЕЛ НА ТРУДОТ

Да се види имплементацијата на Меѓународната конвенција против допингот во спортот во Република Маке-

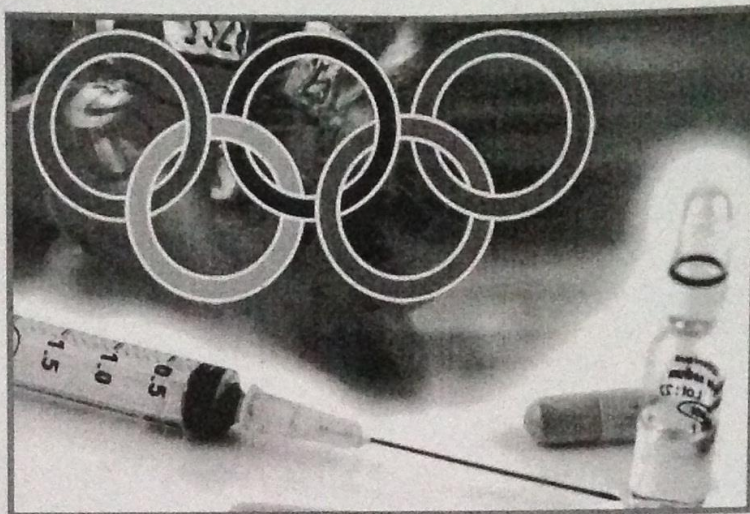
донија во период од 2008 до 2013 година и употребата на забранети супстанции и методи кај спортистите. Посебно е истражен периодот од 2011 до 2013 година и статистички се обработени податоците што Агенцијата за млади и спорт преку комисијата за анти допинг контролата во спортот ги реализирала. Паралелно со анти допинг контролата, кај 60 спортисти направен е физикален преглед со стрес тест, антропометриско мерење на мускулна маса, коскена маса и поткожно масно ткиво и лабораториски испитувања за нивната кондициона способност. Анти допинг контролата е правена во референтната лабораторија во Виена, Република Австрија. Физикалниот преглед е правен во Центарот за спортска медицина а лабораториските испитувања во Клиничката лабораторија при ЈЗУ „Здравствен дом Скопје“ во Скопје.

3. МАТЕРИЈАЛ

Од биолошки материјал земена е крв и свежа урина

Време на истражување е во календарската 2011, 2012 и 2013 година. Sprema стандардите на Анти-допинг

правилата урината се зема во А и Б примерок. Во случај на позитивен наод во А примерокот на урина и доколку се констатира присуство на забранета супстанца (спрема ВАДА-листата на забранети супстанции) Б примерокот служи да се обезбеди потврда на резултатот од А примерокот, во присуство на самиот спортист или негов преставник. Анализите се вршат со цел на детектирање на сите забранети супстанции. Од техники за лабораториски испитувања користена е техника на гасна или течна хроматографија контролирана со детектори базирани на масна спектрометрија (MS).

4. МЕТОД

За докажување на забранети супстанции користена е метода на избор гасна или течна хроматографија контролирана со детектори базирани на масна спектрометрија. Материјал за испитување- свежа урина. Лабораториските анализи гликемија со ензим хексокиназа, холестерол - холестерол естераза, и вкупен билирубин се одредувани со ензимска метода - со ензимот хидроксибензоична киселина на апаратот Dimenzion RL mah од фирмата Сименс. Материјал за испитување - серум. Крвната слика е анализирана со апаратот Медикон. Материјал за испитување венска крв со антикоакуланс КЗЕДТА. Урината е прегледувана со траки урс 9, а седиментот со електричен микроскоп. Седиментацијата е по стандардна постапка со натрим цитрикум.

4. РЕЗУЛТАТИ

Табела 1. Позитивни спортисти

Број на позитивни спортисти по години во Р. Македонија		
2005	2011	2013
1	2	1

Табела 2. Спортисти кои поседуваат забранети супстанции

Број на спортисти по спортови позитивни на забранети супстанции во Р. Македонија			
15 ракометари	15 пливачи	15 фудбалери	15 кик боксери
Нема позитивни	Нема позитивни	4	Нема позитивни

5. ДИСКУСИЈА

Во Република Македонија во периодот од 2006 до 2013 година направени се 600 испитувања од кои 4 се позитивни.

Тргувајќи од максимата дека и еден допингуван спортист е многу, податоците од оваа студија потврдуваат дека не се бираат начини и сретства за нивна злоупотреба. Исто така се потврдија претпоставките дека во најмасовниот спорт - фудбалаот има најмногу спортисти кои употребуваат забранети супстанции. Кај ракометарите, пливачите и кик боксерите сите учесници на меѓународни натпревари до сега не е откриен ниту еден случај на употреба на забранети супстанции.

6. ЗАКЛУЧОК

Користењето на забранети супстанции или методи преставува мамење,

нефер однос и е во спротивност на етиката во спортот и фер плејот. Допингот го поткопува основниот дух на спортот и силно му наштетува на интегритетот, вредноста и преставата за спортот од една страна, а од друга здравјето на спортистите не смее да се става под ризик. Борбата против допинг во спортот е светски феномен и истата треба да се води на глобално ниво. Да се гарантира ефикасноста на санкциите кои се преземаат против оние кои применувале допинг.

Истражувањето и развојот се неодолив дел од стратегијата на секојдневните динамични промени во областа на производството и откривањето на методи и супстанции, така и во областа за изнаоѓање начини за да се прикријат истите.

7. ЛИТЕРАТУРА

World Anti-Doping Agency. The International Olympic Committee Anti-Doping Rules applicable to the Games of the XXVIII Olympiad in Athens in 2004. Lausanne: WADA; June 2004, p.3. Available at website www.wada-ama.org

Amthor H, Macharia R, Navarrete R, Schuelke M, Brown SC, Otto A, Voit T, Muntoni F, Vrbova G, Partridge T, Zammit P, Bunker L, Patel. Lack of myostatin results in excessive muscle growth but impaired force generation. Proc Natl Acad Sci U S A 104: 1835-1840, 2007.